

Európska rada

V Bruseli 23. marca 2023
(OR. en)

EUCO 4/23

CO EUR 3
CONCL 2

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Zasadnutie Európskej rady (23. marca 2023) – závery

Delegáciám zasielame závery, ktoré prijala Európska rada na uvedenom zasadnutí.

Európska rada si vymenila názory s generálnym tajomníkom Organizácie Spojených národov Antóniom Guterresom.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Európska rada opätovne dôrazne odsudzuje útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine, ktorá predstavuje zjavné porušenie Charty OSN, a pripomína, že Európska únia neochvejne podporuje nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistvosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc, ako aj jej prirodzené právo na sebaobranu proti ruskej agresii.
2. Európska rada víta rezolúciu Valného zhromaždenia OSN o „zásadách Charty Organizácie Spojených národov, ktoré sú základom komplexného, spravodlivého a trvalého mieru na Ukrajine“, ktorá bola prijatá so širokou podporou medzinárodného spoločenstva. Opätovne potvrdzuje, že podporuje mierový program prezidenta Zelenského. Európska únia bude naďalej spolupracovať s Ukrajinou na 10-bodovom mierovom pláne.
3. Rusko musí zastaviť svoju agresiu a okamžite, úplne a bezpodmienečne stiahnuť všetky svoje vojenské sily a zástupné sily z celého územia Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc. Musí sa dodržiavať medzinárodné humanitárne právo, a to aj pokiaľ ide o zaobchádzanie s vojnovými zajatcami. Európska rada čo najdôraznejšie odsudzuje sexuálne a rodovo motivované násilie. Rusko musí okamžite zaistiť bezpečný návrat Ukrajincov, ktorí boli násilne premiestnení alebo deportovaní do Ruska, najmä detí. Európska rada berie v tejto súvislosti na vedomie, že Medzinárodný trestný súd nedávno vydal zatýkací rozkaz proti prezidentovi Ruska a jeho komisárke pre práva detí za vojnový zločin nezákonnej deportácie a presunu ukrajinských detí z okupovaných území Ukrajiny do Ruska.

4. Rusko musí okamžite zastaviť činnosti ohrozujúce bezpečnosť a fyzickú ochranu civilných jadrových zariadení na Ukrajine. Európska únia v plnej miere podporuje prácu Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu.
5. Európska únia je pevne odhodlaná zabezpečiť, aby sa v plnej miere vyvodila zodpovednosť za vojnové zločiny a ďalšie najzávažnejšie trestné činy spáchané v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, a to aj prostredníctvom vytvorenia vhodného mechanizmu stíhania zločinu agresie, ktoré je v záujme medzinárodného spoločenstva ako celku. Európska rada víta v tejto súvislosti dohodu o vytvorení nového Medzinárodného centra pre stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine (ICPA) v Haagu, ktoré bude prepojené s existujúcim spoločným vyšetrovacím tímom, ktorému poskytuje podporu Eurojust. Opätovne zdôrazňuje, že podporuje vyšetrovania, ktoré vedie prokurátor Medzinárodného trestného súdu. Európska rada víta nadchádzajúce rokovania o novom Dohovore o medzinárodnej spolupráci pri vyšetrovaní a stíhaní genocídy, zločinov proti ľudskosti, vojnových zločinov a iných medzinárodných trestných činov.
6. Európska únia je odhodlaná naďalej vyvíjať a zvyšovať kolektívny tlak na Rusko, a to aj prostredníctvom prípadných ďalších reštriktívnych opatrení, a spolu s partnermi pokračovať v práci na cenovom strope pre ropu. Európska rada zdôrazňuje význam a naliehavosť zintenzívňovania úsilia o zabezpečenie účinného vykonávania sankcií na európskej a vnútroštátnej úrovni a je pevne odhodlaná účinne predchádzať ich obchádzaniu v tretích krajinách a zo strany tretích krajín a bojovať proti nemu. Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby posilnili všetky potrebné nástroje presadzovania a na tento účel spoločne s členskými štátmi vypracovali plne koordinovaný prístup. Európska únia zintenzívni svoju spoluprácu s partnermi v boji proti falošným ruským naratívom a dezinformáciám o vojne.

7. Európska únia stojí odhodlane a pevne po boku Ukrajiny a bude Ukrajine a jej obyvateľom naďalej poskytovať silnú politickú, hospodársku, vojenskú, finančnú a humanitárnu podporu, a to tak dlho, ako to bude potrebné. Európska únia a členské štáty zintenzívňujú svoje úsilie s cieľom pomôcť Ukrajine pri uspokojovaní jej naliehavých vojenských a obranných potrieb. Európska rada berie na vedomie záujmy všetkých členských štátov v oblasti bezpečnosti a obrany a víta, že sa v Rade dosiahla dohoda o urýchlennom poskytnutí dodávok munície zem – zem a delostreleckej munície Ukrajine, a ak o to požiada, aj riadených striel, okrem iného prostredníctvom spoločného obstarávania a mobilizácie primeraných finančných prostriedkov – aj z Európskeho mierového nástroja – s cieľom poskytnúť 1 milión delostreleckých nábojov v rámci spoločného úsilia počas najbližších 12 mesiacov bez toho, aby bola dotknutá osobitná povaha bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov.
8. Európska únia je naďalej odhodlaná v koordinácii s medzinárodnými partnermi podporovať obnovu, oživenie a rekonštrukciu Ukrajiny. V tejto súvislosti Európska rada opätovne zdôrazňuje, že EÚ plne podporuje vytvorenie medzinárodného mechanizmu na registráciu škôd, ktoré Rusko spôsobilo. Európska únia bude spolu s partnermi a v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom naďalej zintenzívňovať úsilie zamerané na využívanie zmrazených a imobilizovaných aktív Ruska na podporu rekonštrukcie Ukrajiny a na účely reparácie.
9. Európska rada víta odhodlanie a reformné úsilie Ukrajiny a v súlade so svojimi predchádzajúcimi závermi, najmä závermi z 23. a 24. júna 2022, zdôrazňuje význam procesu pristúpenia Ukrajiny k EÚ.
10. Európska únia bude naďalej poskytovať všetku relevantnú podporu Moldavskej republike vrátane podpory na posilnenie jej odolnosti, bezpečnosti, stability, hospodárstva a dodávok energie s ohľadom na destabilizačné aktivity zo strany vonkajších aktérov, ako aj podporu na jej ceste pristúpenia k Európskej únii. Európska rada vyzýva Komisiu, aby pred budúcim zasadnutím predložila balík podporných opatrení.

11. Európska rada odsudzuje pokračujúcu vojenskú podporu útočnej vojny Ruska zo strany Iránu a Bieloruska. Naliehavo vyzýva všetky krajiny, aby útočnú vojnu Ruska nepodporovali materiálne ani iným spôsobom.
12. Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jeho zneužívanie potravín ako zbrane oslabili celosvetovú potravinovú bezpečnosť. V tejto súvislosti berie Európska rada na vedomie predĺženie Čiernomorskej iniciatívy OSN pre obilniny. Táto iniciatíva, koridory solidarity EÚ a ukrajinská iniciatíva „Obilniny z Ukrajiny“ zohrávajú kľúčovú úlohu pri posilňovaní celosvetovej potravinovej bezpečnosti. Európska rada zdôrazňuje potrebu zabezpečiť nepretržitú prístupnosť a cenovú dostupnosť poľnohospodárskych výrobkov pre krajiny, ktoré to najviac potrebujú.

II. KONKURENCIESCHOPNOSŤ, JEDNOTNÝ TRH A HOSPODÁRSTVO

13. S ohľadom na čoraz zložitejšie výzvy (zmena klímy, geopolitická situácia, ceny energií, opakované otrasy dodávateľského reťazca, demografické trendy, nedostatok pracovnej sily, rozdiely v raste a inovácii) buduje Európska únia silné hospodárstvo, ktoré obstojí aj v budúcnosti a ktoré zabezpečí dlhodobú prosperitu. To si vyžaduje integrovaný prístup vo všetkých oblastiach politik v záujme zvýšenia produktivity a rastu v rámci celej hospodárskej základne nášho kontinentu, ktorý bude kombinovať prehĺbený jednotný trh a posilnené priemyselné, poľnohospodárske a obchodné politiky.

Európska únia zabezpečí svoju konkurencieschopnosť posilnením svojej odolnosti a produktivity, uľahčovaním financovania, zameraním sa na cenovo dostupnú energiu, znížením strategických závislostí, investovaním do zručností budúcnosti a prispôbením svojej hospodárskej, priemyselnej a technologickej základne zelenej a digitálnej transformácii, pri ktorej sa na nikoho nezabudne.

Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby pokračili v práci na všetkých týchto aspektoch a aby pred jej zasadnutím v júni 2023 informovali o pokroku. Rada sa okrem toho vyzýva, aby každoročne posudzovala pokrok na základe príspevkov Komisie vrátane kľúčových ukazovateľov výkonnosti.

Jednotný trh a dlhodobá konkurencieschopnosť a produktivita

14. Jednotný trh je od svojho vzniku pred tromi desaťročiami základom prosperity Európy a zlepšuje život občanov. Jeho sociálny rozmer je ústredným prvkom vysoko konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva. V priebehu rokov podnietil výrazný nárast obchodu medzi členskými štátmi a stal sa odrazovým mostíkom pre vstup európskych podnikov na svetové trhy. Okrem toho, že jednotný trh významne prispieva k rastu a konkurencieschopnosti, zároveň zaisťuje európskym občanom prínos vo forme vysokých sociálnych a environmentálnych noriem a silnej ochrany spotrebiteľa, čím sa Európa stala globálnym tvorcom noriem.
15. Európska rada podporuje, aby sa dôraz znova kládol na presadzovanie existujúcich pravidiel jednotného trhu a odstraňovanie prekážok, ako sa navrhuje v oznámení Komisie „30 rokov jednotného trhu“. Dobre fungujúci jednotný trh zostáva základom úspechu zelenej a digitálnej transformácie, nášho budúceho rastu a hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Európska rada vyzýva na prijatie ambiciózných opatrení s cieľom dobudovať jednotný trh, najmä pokiaľ ide o digitálne aspekty a služby, a odstrániť slabé miesta odhalené počas nedávnych kríz, čím sa zabezpečia rovnaké podmienky na vnútornej aj celosvetovej úrovni. Osobitná pozornosť by sa mala venovať malým a stredným podnikom.
16. Na základe oznámenia Komisie „Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ – výhľad na obdobie po roku 2030“ Európska rada vyzýva, aby sa pokračilo v práci v týchto oblastiach:
 - a) regulačné prostredie podporujúce rast
 - zjednodušiť všeobecné regulačné prostredie a znížiť administratívne zaťaženie, a to aj urýchlením postupov udeľovania povolení, vykonávaním kontrol konkurencieschopnosti v prípade nových legislatívnych návrhov a výrazným zvýšením využívania digitálnych riešení (ako sú elektronická identifikácia a strojovo čitateľné a štandardizované údaje). Mali by sa racionalizovať požiadavky na podávanie správ, najmä pokiaľ ide o právne predpisy EÚ v environmentálnej, digitálnej a hospodárskej oblasti,

- účinne presadzovať pravidlá jednotného trhu s cieľom zabezpečiť zblížovanie právnych predpisov vo všetkých odvetviach vrátane služieb,
- na vnútroštátnej úrovni a úrovni EÚ zintenzívniť úsilie o zmenšenie prekážok pre cezhraničné podnikanie a pokročiť v práci v oblasti prístupu k liekom vo všetkých členských štátoch, pričom by sa súčasne mali posilniť stimuly pre investície do inovácie.

b) investície

- prehĺbiť úniu kapitálových trhov, odstrániť zostávajúce prekážky pre cezhraničné financovanie, uľahčiť prístup k súkromnému kapitálu pre investície, najmä pre MSP, a mobilizovať tento súkromný kapitál. Európska rada vyzýva Európsky parlament a Radu, aby prácu na legislatívnych návrhoch v tejto oblasti dokončili pred koncom súčasného legislatívneho cyklu,
- zabezpečiť plnú mobilizáciu dostupných finančných prostriedkov a existujúcich finančných nástrojov a využívať ich flexibilnejším spôsobom s cieľom poskytovať včasnú a cieleňú podporu v strategických odvetviach bez toho, aby boli dotknuté ciele politiky súdržnosti. Európska rada pripomína, že vzala na vedomie zámer Komisie navrhnuť do leta 2023 Európsky fond suverenity na podporu investícií do strategických sektorov;
- posilniť kľúčové ekosystémy s cieľom zaistiť bezpečné, stabilné a udržateľné dodávateľské reťazce pre dvojakú transformáciu,
- zlepšiť konektivitu v rámci jednotného trhu pre všetky členské štáty, a to aj rozvojom a modernizáciou infraštruktúry a prepojení v oblasti dopravy a energetiky vrátane sietí;

c) výskum a inovácia

- stimulovať inováciu a zamerať sa pritom na oblasti s vysokým potenciálom rastu,
- zvýšiť investície do výskumu a rozvoja, aby sa dosiahol cieľ verejných a súkromných výdavkov vo výške 3 % HDP,
- uľahčiť uvádzanie inovatívnych produktov a služieb na trh, a to aj prostredníctvom využívania regulačných testovacích režimov;

d) digitalizácia

- využiť hodnotu údajov v Európe pri súčasnom zabezpečení súkromia a bezpečnosti a využiť riešenia hospodárstva v reálnom čase,
- podporovať zavádzanie digitálnych nástrojov v celom hospodárstve a zvýšiť podporu pre podniky a orgány verejnej správy v Európskej únii, aby si udržali vedúce postavenie v oblasti umelej inteligencie, kvantovej výpočtovej techniky, mikroelektroniky, 6G, webu 4.0 a kybernetickej bezpečnosti;

e) zručnosti

- rozvíjať zručnosti a zosúladiť ich s atraktívnymi a kvalitnými pracovnými miestami, zvyšovať účasť žien a mladých ľudí a podporovať odborné vzdelávanie a prípravu s cieľom riešiť problematiku nedostatku pracovných síl a transformácie pracovných miest, a to aj v kontexte demografických výziev;

f) obehovosť

- podporiť prechod na obehovejšie hospodárstvo s cieľom zlepšiť udržateľnosť, znížiť vstupné náklady pre priemysel EÚ a znížiť závislosť, pokiaľ ide o primárne suroviny, a to aj využitím príležitostí, ktoré prináša biohospodárstvo.

Priemyselná politika

17. Európska rada preskúmala pokrok dosiahnutý v rôznych oblastiach činnosti. Vyzýva, aby sa pokročilo v práci na návrhoch aktu o emisne neutrálnom priemysle a európskeho aktu o kritických surovinách, a berie na vedomie dočasný krízový a transformačný rámec pre štátnu pomoc.

Obchodná politika

18. Európska rada viedla strategickú diskusiu o geopolitických aspektoch obchodu a vyzdvihla prínos obchodnej politiky ku konkurencieschopnosti EÚ.

Koordinácia hospodárskych politík

19. Európska rada potvrdzuje:
- závery Rady zo 14. marca 2023 o preskúmaní správy hospodárskych záležitostí,
 - priority politík v rámci ročného prieskumu udržateľného rastu a vyzýva členské štáty, aby ich zohľadnili vo svojich národných programoch reforiem a v programoch stability alebo konvergenčných programoch,
 - návrh odporúčania Rady o hospodárskej politike eurozóny.

III. ENERGETIKA

20. Európska rada zhodnotila opatrenia prijaté s cieľom riešiť vysoké ceny energií, znížiť dopyt po plyne, zaistiť bezpečnosť dodávok a postupne ukončiť závislosť od ruských fosílnych palív.

21. Hoci sa situácia v oblasti energetiky v Európskej únii zlepšila, Európska rada vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vzhľadom na ďalšiu vtlačnú a vykurovaciu sezónu zabezpečili pripravenosť a plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí. V tejto súvislosti naliehavo vyzýva všetky zainteresované strany, aby v plnej miere využívali mechanizmus spoločného nákupu AggregateEU prostredníctvom energetickej platformy EÚ s cieľom ďalej zlepšovať bezpečnosť dodávok plynu za dostupné ceny. Európska rada vyzýva Komisiu, aby urýchlene dokončila posúdenie núdzových opatrení prijatých v roku 2022 a v prípade potreby navrhla predĺženie ich uplatňovania.
22. Európska rada vyzýva spoluzákonodarcov, aby urýchlene dosiahli dohodu o všetkých relevantných návrhoch s cieľom urýchliť zelenú transformáciu a aby bezodkladne pokročili v práci na navrhovanej revízii koncepcie vnútorného trhu EÚ s elektrinou s cieľom zabezpečiť jej prijatie do konca roka 2023.

IV. ĎALŠIE BODY

Migrácia

23. Predsedníctvo Rady a Komisia informovali Európsku radu o pokroku vo vykonávaní jej záverov z 9. februára 2023, pokiaľ ide o migráciu. Európska rada pripomína, že migrácia je európskou výzvou, ktorá si vyžaduje európsku reakciu, a vyzýva na urýchlené vykonanie všetkých dohodnutých bodov. Vykonanie preskúma v júni.

Vonkajšie vzťahy

24. V reakcii na tragické zemetrasenie 6. februára 2023 Európska rada víta výsledok konferencie darcov na podporu obyvateľov v Turecku a Sýrii a vyzýva na rýchle a účinné vyplatenie prisľúbenej pomoci.

25. Európska rada víta dohodu o ceste k normalizácii vzťahov medzi Kosovom* a Srbskom a prílohu o jej vykonávaní, ktorá sa dosiahla v rámci dialógu sprostredkovaného EÚ pod vedením vysokého predstaviteľa, ako neoddeliteľnú súčasť ich európskej perspektívy, a vyzýva obe strany, aby náležitým spôsobom a v dobrej viere plnili svoje záväzky.
26. Európska rada dôrazne odsudzuje odsúdenie popredných predstaviteľov bieloruskej demokratickej opozície na dlhé a neopodstatnené tresty odňatia slobody. Vyzýva bieloruské orgány, aby dodržiavali ľudské práva, demokraciu a zásady právneho štátu, ukončili represie, prepustili politických väzňov a rešpektovali menšiny.
27. Európska rada víta dohodu o Windsorskom rámci a očakáva, že všetky dohodnuté riešenia sa v dobrej viere rýchlo vykonajú.

*

* *

Európska rada víta konferenciu OSN o vode 2023 a súvisiaci akčný program v oblasti vody. Uznáva, že je potrebné, aby sa posilnili opatrenia EÚ a globálne opatrenia v oblasti vody, a zdôrazňuje význam strategického prístupu EÚ k zabezpečeniu dostupnosti vody.

*

Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.